

20 ANER SAACHEN

DÉI S DU VLÄICHT NACH NET IWWERT D'WELT VUN DE SPROOCHE WOSST...

DÄITSCH a **LËTZEBUERGESCH** sinn déi eenzeg Sproochen op der Welt, an deene Substantive grouss geschriwwen ginn – obwuel dat fréier a ville germanesche Sproochen, wéi Dänesch, Schwedesch an Englesch üblech war.

ITALIEENESCH ass réischt säit 2007 déi offiziell Amtssprooch vun Italien! Si baséiert um florentineschen Dialekt, woubäi déi meescht Regione vun Italien hir eegen Dialekter/Sproochen hunn (ongeféier 30 am Ganzen).

FRÉIT SPROOCHELÉIEREN

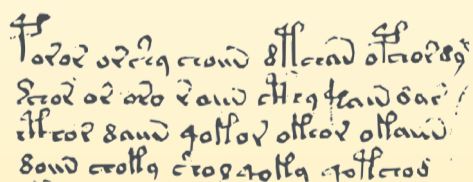
Schonn e puer Stonnen al Bëbeeën sinn an der Lag, tëschent de Laute vun hirer Mammesprooch an enger Friemsprooch ze ënnerscheiden. Eng Studie aus dem Joer 2013 huet gewisen, dass Bëbeeën schon am Bauch vun hirer Mamm d'Mammesprooch léieren – méi fréi, wéi bis elo ugeholl gouf.

SPEZIELL FRAGEZEICHEN

Am Spuenesche gëtt bei engem Saz mat enger Fro en zweet Fragezeichen un den Ufank vum Saz gestallt: „¿Cómo estás?“. Am Griicheschen iwwerhëlt ee Semikolon (;) d'Roll vun engem Fragezeichen.

WÉI ENG SPROOCH ASS ET?

D'Voynich-Manuskript ass e Buch aus dem 15. Joerhonnert, dat an enger Sprooch geschriwwen ass, déi keen identifizéieren, an nach manner liese kann.

An der australescher Sprooch Guugu Yimithirr ginn et keng Wieder fir lénks a riets. D'Mënsche benotzen amplaz Himmelsrichtungen: „Do ass eng Seejomes op dengem südëstleche Been“.

WWW.COE.INT/EDL #COEEDL

Wisou gi Sproochen an ënnerschiddleche Richtunge geschriwwen? Dat hänkt och vum benotzte Schreifmaterial of: Bei Tënt gouf léiwer vu lénks no riets geschriwwen, sou dass d'Persoun déi schreift, d'Tënt net mat der rietser Hand verwëscht.

Op **SCHWEEDESCH** bedeit „gift“ souwuel „bestuet“ wéi och „Gëft“.

Op **MAZEDONESCH** bedeit „lele“ souwiel wéi „wow“ oder „o mei“. Du kanns dobäi awer sou vill „lele“ benotzen, wéi s du wëlls. Du kéints z.B. soen: „Lele lele lele lele lele, wat ass dat fir e schéinen Hond“.

Europäesch Stied sinn ideal, fir eng méisproocheg Diversitéit ze beobachten. Zum Beispill ginn zu London méi wéi 300 Sproochen geschwat!

Ass dir opgefall, dass an der Lëtzebuerger Sprooch **NÄISCHT** mat engem N ufänkt a mat engem T ophält?

UNGARESCH a **FINNESCH** sinn zwou net-indoeuropäesch Sproochen, deenen hir Weeër sech virun ongeféier 6.000 Jore getrennt hunn. Si sinn ëmmer nach Geschwëster an der finno-ugrëscher Sproochefamill.

ASS DAT ENG FLIEDERMAUS?

Wann ee Wuert am Spueneschen all fënnf Vokalen enthält, nennt een et ee „murciélagu“, eng „Fliedermaus“!

FRANSÉISCH war iwwer 300 Joer laang déi offiziell Sprooch vun England (tëscht der Victoire vun de Normannen am Joer 1066 an dem Enn vum 14. Joerhonnert).

MANX ass eng keltesch Sprooch aus der selwechter Sproochefamill wéi d'Iresch an d'schottescht Gälesch, déi nëmmen op der Isle of Man geschwat gëtt.

DÉI ÉISCHT GEDRÉCKTE SPROOCH

Déi éischt Sprooch, déi gedréckt gouf, war Däitsch. Dem Johannes Gutenberg seng Dréckerpress, déi ëm 1440 entwéckelt gouf, gëtt als Weebereeder fir d'Alphabetiséierung an d'Entwécklung vum Bildungsniveau vun de Mënschen an Europa.

Et gëtt (mat wéinegen Ausnamen) eigentlech nëmmen zwou Aarten „Téi“ ze soen: Déi eng ass dem lëtzebuergesche Begrëff änlech („té“ op Spuenesch, „tee“ op Afrikaans, ...). Déi aner ass eng Variatioun vun „cha“ („chav“ op Hindi, „chá“ op Portugisesch). Béid stamen aus China, mee déi Wieder, déi wéi „cha“ kléngen, hu sech haaptsächlech iwwer de Landwee iwwer d'Seidestrooss verbreet, während „Téi“ duerch hollännesch Händler iwwer d'Mier an d'Welt gedroe gouf.

DÉI HEEFEGST AMTSSPROOCHEN OP DER WELT

Englesch		(60 Länner)
Franséisch		(29)
Arabesch		(23)
Spuenesch		(20)
Portugisesch		(10)
Däitsch		(6)

D'norwegesch Schrëftsprooch huet zwou offiziell Formen: bokmål (Buchsprooch) an nynorsk (Nei-Norwegesch).

SESQUIPEDALOPHOBIE

ass d'Angscht viru laange Wieder.

Europäeschen Dag vun de Sproochen
26. September

